

Tabulka přípravy učební jednotky (lekce)	
Název učební jednotky (téma)	Hořká chuť čokolády (Kakao a dětská práce)
Stručná anotace učební jednotky	Žáci si na základě konkrétních příběhů uvědomují, jaká omezení a jaké problémy dětská práce přináší samotným pracujícím dětem i celé společnosti. Také vyvodí souvislosti mezi dětskou prací a chudobou, nízkou úrovní vzdělání, nedostatečnou kontrolou právních opatření. Pracují ve skupinách, v rolích a také individuálně s textem. Součástí lekce byla podpora charitativních akcí a dobrovolnictví- aktivního občanství.
Časový rozsah učební jednotky	6 x 45 minut
Nutné předpoklady	<ol style="list-style-type: none"> 1. Čtenářská gramotnost 2. Znalost a dodržování třídních pravidel 3. Zkušenost s prací ve skupinách 4. Základní informace o lidských právech a globálních problémech
Věk žáků (ročník)	5. ročník ZŠ Chrast, okres Chrudim
Zařazená průřezová témata	<ol style="list-style-type: none"> 1. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech 2. Výchova demokratického občana 3. Multikulturní výchova 4. Mediální výchova

<p>Vyučovací obor (y)</p>	<p>Projektový den – JAK ŽIJÍ DĚTI NA SVĚTĚ</p>
<p>Cíle jednotlivých průřezových témat (DOV) a vyučovacích oborů (OVO), které chci v dané učební jednotce naplnit</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák definuje pojem dětská práce, uvede její formy 2. Žák hledá příčiny, proč někde ve světě jeho vrstevníci musí pracovat 3. Žák na konkrétních příbežích vysvětluje, proč jeho „postava“ musí pracovat, za jakých podmínek, porovnává přínos pro sebe a pro společnost, pro niž pracuje 4. Žáci zkusí odhadnout životní podmínky a možnosti vzdělávání v rozvojových zemích 5. Žák pracuje ve skupině podle stanovených pravidel 6. Žák je empatický 7. Žák vlastními slovy spolužákům představí svoji „postavu“ z příběhu – <u>tato aktivita je dobrovolná.</u>
<p>Cíle učební jednotky</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Žák vysvětlí pojmy - relativita pojmu práce, práce v rozvojových zemích vs. u nás, placená vs. neplacená práce, formy dětské práce a její důsledky. 2. Žák se pokusí o vlastní definici práce. 3. Žák navrhuje možnosti, jak dětské práci na dálku zabránit či ji alespoň omezit _ podpora prodeje výrobků Fair Trade, charitativní akce, mediální sdělení 4. Žák si dá do souvislosti vlastní spotřebitelské chování a problémy lidí v rozvojových zemích (porovnává navzájem).
<p>Hodnocení</p>	<p>Kritéria pro hodnocení žáci splnili.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žáci pracovali po celou dobu se zaujetím, atmosféra ve třídě byla velice příjemná. • Téma dětské práce bylo pro žáky velice zajímavé. Doposud se o něm nehovořilo a bylo „zlehčováno“ • Žáci otevřeně diskutovali o tématech souvisejících se zneužíváním dětské práce. • Žáci tolerovali názory spolužáků • Žáci argumentovali získanými informacemi při diskuzi • Žáci získali informace o tom, co znamená FAIR TRADE • Žáci zhotovili výstupní panel • Žáci informovali o uskutečněném projektu na webových stránkách školy (třídy) <p>http://www.skola-chrast.net/tridy/skolni-rok-2019_2020/1_-</p>

	<p>stupen-2019_2020/5_b?pg=711</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žáci mají zájem o zařazení podobných témat do výuky
<p>Popis učební jednotky, obsahující použité metody a reflexi směřující ke všem zformulovaným cílům</p>	<ol style="list-style-type: none"> Lidské bingo (15 minut) - tabulka s nadpisem „Najdi někoho, kdo...“, obsahuje věty typu „byl už někdy na brigádě“, „už si něco koupil za vlastnoručně vydělané peníze“, „dostáváš od rodičů pravidelné kapesné“ (Vlastní zkušenosti žáků s prací, diskuze o různých typech práce). Když se řekne práce (20 minut) – řízená skupinová práce. <ul style="list-style-type: none"> ○ Asociace pojmu práce, co je a není pro nás práce, co je to odměna, zisk. Asociace pojmu odměna (peníze, dobrý pocit). ○ Placená – neplacená práce, dobrovolná. ○ Odlišnost pojetí práce dětí v ČR od reality v rozvojových zemích. ○ Práce, kterou bych nikdy nechtěl vykonávat a proč (10 minut) Krok vpřed (60 minut) <ul style="list-style-type: none"> ○ Karta s příběhem. Každý žák si vybere kartu s příběhem. Pozorně si potichu a v klidu příběh přečte. Nikomu nesděljuje obsah. Po přečtení se pokusí žáci vžít do své role se zavřenýma očima. ○ Představa. Pro lepší představu o životě dětí z příběhů učitel postupně pokládá otázky. Po každé otázce se na chvíli odmlčí, aby žáci měli čas vytvořit si o sobě a o svém životě konkrétní představu. (Zdůrazní, že si mají představovat situaci dítěte z jejich karty, pokusit se vžít do jeho situace. Nevybavují si tedy podmínky, ve kterých žijí oni sami, ale představují si situaci dítěte z příběhu). <p><u>Příklady otázek:</u></p> <p>V jakém domě bydlíte?</p> <p>Jak vypadá vaše rodina?</p> <p>Jakou práci dělají vaši rodiče?</p> <p>Kolik peněz vyděláváte vy?</p> <p>Je to hodně, nebo málo?</p> <p>Jak vypadá váš každodenní život?</p> <p>Co děláte ráno, odpoledne a večer?</p> <p>Kolik peněz vyděláváte?</p> <p>Je to hodně, nebo málo?</p>

	<p>Čemu se věnujete ve volném čase?</p> <p>Máte nějaký volný čas?</p> <p>Jak trávíte prázdniny?</p> <p>Co vás baví?</p> <p>Z čeho máte strach?</p> <p>Co vám dokáže udělat radost?</p> <p>o Postoupím či nepostoupím? Po dočtení otázek požádá učitel žáky, aby pomalu otevřeli oči a postavili se jeden vedle druhého do řady (jako na startovní čáře). Všichni zůstávají potichu. Poté začne předčítat výroky popisující různé situace. Pokaždé, když budou žáci s výrokem souhlasit (dle svého příběhu), udělají krok vpřed, v opačném případě zůstávají stát na místě. Mezi každými dvěma výroky se učitel na chvíli odmlčí a poskytne všem dostatek času na to, aby se rozhodli, postoupili vpřed, rozhlédli se a porovnali svoji pozici s ostatními.</p> <p><u>Příklady výroků:</u></p> <p>Tvoje rodina se nikdy nedostala do vážných finančních problémů.</p> <p>Bydlíš v domě společně se svojí rodinou.</p> <p>Máš svůj vlastní pokoj nebo alespoň vlastní postel.</p> <p>Myslíš si, že jsou respektována všechna tvoje práva.</p> <p>Nebojíš se, že by tě někdo okradl nebo ti nějak ublížil.</p> <p>V případě potřeby se máš na koho obrátit a požádat ho o radu nebo o pomoc.</p> <p>Když ti není dobře, můžeš zůstat doma nebo jít k doktorovi.</p> <p>Můžeš trávit volný čas s kamarády.</p> <p>Každý den máš co jíst, takže se nemusíš bát hladu.</p> <p>Máš před sebou pěknou budoucnost.</p> <p>Chodíš (pravidelně) do školy.</p> <p>Když máš narozeniny, oslavíš je společně s rodinou nebo kamarády.</p> <p>Alespoň jednou za tři měsíce si můžeš pořídit nové oblečení.</p>
--	--

	<p>Cítíš se fyzicky zdrav/zdravá a v pořádku.</p> <p>Během dne si najdeš alespoň trochu času na činnosti, které tě baví.</p> <p>Když se to tak vezme, jsi vlastně spokojený/á s tím, jak se máš a jak vypadá tvůj současný život.</p> <p>Nemáš strach z budoucnosti.</p> <p>o Rozbor a vyhodnocení otázek, pocity při vžívání se do role dítěte z příběhu - (20 minut) Ve kterých zemích bys nechtěl žít?</p> <p>4. <u>Ze stromu na stůl</u> (40 minut) Žáci se rozdělili do 5 domovských skupin. Každá skupina obdržela rozstříhaný text popisující jednotlivé fáze zpracování kakaa (viz příloha). Po dokončení seřazení shlédli žáci krátké video, které se týkalo zpracování kakaa. Poté si žáci ve skupinách zkusili opět svůj seřazený text pročit a event. podle nových informací z videa fáze zpracování zkontrolovat či poupravit pořadí. Po ukončené práci jsme společně kontrolovali správnost seřazeného textu. <u>Otázky k aktivitě:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> o Co tě překvapilo, zaujalo? o Chtěl by ses podílet na sklizni? o Je odměna za práci pro lidi spravedlivá? o Proč není? o Za jakých podmínek by byla spravedlivá? o Co ti na práci při sklizni vadí? o Dalo by se to nějak změnit? Navrhni řešení, jak. o Jak bys vysvětlil pojem tzv. konzumentská země? Jsme jí také? o Jak bys vysvětlil pojem pěstitelská - rozvojová země? Které již znáš? Kde leží? o Existuje souvislost mezi naší spotřebou čokolády a dětskou prací v pěstitelských zemích? Pokud ano, jaká. <p>5. <u>Co nám poví obal</u> (30 minut) Žáci si před sebe rozloží obaly (i s čokoládou uvnitř – donesli si do školy). Následuje diskuse o tom, podle čeho si čokoládu vybíráme – podle obalu, příchutě, ceny. Diskutujeme i o vlivu reklamy. Poté sepisujeme na tabuli výrobce podle loga. Vyskytlo se i označení Fair Trade – mnozí žáci nevěděli do této chvíle, co to</p>
--	---

	<p>znamená. Porovnávali jsme složení čokolád na jednotlivých obalech a zjistili, že u těch, které mají označení Fair Trade je oproti jiným uvedeno kdo a kde kakao k výrobě konkrétní čokolády vypěstoval – to nám zaručuje, že nebylo použito dětské práce. Jako spotřebitelé bychom se neměli chovat pouze tržně, ale i lidsky a zajímat se o původ a podmínky při výrobě produktů.</p> <p>6. Co já s tím nadělám? (20 minut) – komunitní kruh</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Řeknu o produktech Fair Trade rodičům, známým, kamarádům ○ Při nákupu čokolády se podívám na informace na obalu ○ Ve výuce bychom se mohli více dozvědět o problémech lidí tzv. rozvojových zemí ○ Vytvoříme upoutávkou panel pro spolužáky s informacemi o Fair Trade <p>7. Návrh a zpracování panelů (25 minut)</p> <p>8. Vlastní návrh obalu čokolády (následující den při Výtvarné výchově, 45 minut)</p> <p>9. Zpětná vazba, sebehodnocení (10 minut)</p>
<p>Seznam příloh</p>	<p>Manuál k programu globálního vzdělávacího cyklu Svět v nákupním košíku</p> <p>https://www.nazemi.cz/sites/default/files/kakao2014.pdf</p> <p>Lidské bingo – příloha na str. 18</p> <p>Karta s příběhem – příloha str. 19, 20, 21</p> <p>(u příběhu Paul/Keňa a MarcYaoKwame/Pobřeží Slonoviny – jsem cíleně neuvedla poslední věty)</p>
<p>Autor lekce, škola (případně zdroje)</p>	<p>https://www.nazemi.cz/sites/default/files/kakao2014.pdf</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=SBKxAlhGvvg</p> <p>(Jak se žije pěstitelům kakaa)</p> <p>realizovala (s úpravami) podle uvedeného zdroje</p> <p>Mgr. Ivana Celnarová, ZŠ Chrast, okres Chrudim</p>

Závěrečná sebereflexe učitele	
Co se mi osvědčilo během vyučování	<p>Téma učební jednotky žáky velice zaujalo, pracovali s nadšením. Poměrně dosti citlivé byly reakce žáků na příběhy dětí. Žáci sdělovali, zda by v dané zemi chtěli žít či nikoliv a pojmenovávali důvody proč ano či ne.</p> <p>Při vysvětlování pojmu práce mě mile překvapila sdělení, že ne za všechnu práci je nutno dostat odměnu ve formě peněz.</p> <p>Při vyjmenovávání profesí, které by žáci nechtěli v životě dělat, zazněly nejen nepopulární profese, ale i profese náročné na bezpečí a kvalifikaci – pilot, opravář elektrického vedení. K atraktivním povoláním zařadili např. průvodce po památkách, astronaut, sportovní rozhodčí, archeolog, laborant, noční hlídač, člen posádky ponorky.</p> <p>Žáci si uvědomili význam pojmu dětská práce v našich podmínkách a v podmínkách jiných zemí světa</p> <p>Učební lekci hodnotím jako velice přínosnou pro žáky a obsahově i metodicky vydařenou.</p>
S jakými obtížemi jsem se během vyučování setkal/a.	<p>S žádnými obtížemi jsem se nesečkala, neboť manuál, který jsem si stáhla z webových stránek NAZEMI je velice podrobně a kvalitně zpracovaný. Pracovala jsem s drobnými úpravami dle věku mých žáků.</p>
Co bych příště udělal/a jinak (jak bych upravil/a tuto přípravu).	<p>Učební jednotku jsem podle manuálu vyučovala 5 vyučovacích jednotek během jednoho dne. Popsala jsem pouze první část jednotky. Doporučení pro mě – příště si rozdělit na dvě části (dva dny). Žáci projekt v pohodě zvládali, ovšem pro vyučující bylo velice náročné řídit práci po celou dobu. <u>Ale přesto mám z projektu velice dobrý pocit, mohu hodnotit jako velice vydařený a přínosný.</u></p> <p>Doplnila bych dalším vhodným krátkým videem k tématu.</p>

PĚSTITEL TONDE ALI POSÍLÁ DO ČESKÉ REPUBLIKY JEDNODUCHÝ VZKAZ.

Royal chocolate

PLODY SE Z KAKAOVNÍKŮ ODSEKÁVAJÍ MAČETOU

ČOKOMILA

s jahodovou
příchutí

FAIRTRADE

KAKAOVÉ BOBY PĚSTITELÉ NECHAJÍ ZHRUBA ŠEST DNÍ KVASIT NA LISTECH BANÁNOVNÍKU

Paul, 12 let, Keňa

Když přišel před dvěma lety do vaší rodiny obchodník s otroky, tvrdil, že ti nabízí zaměstnání v továrně na oblečení, ve kterém si vyděláš 200 dolarů měsíčně a ty celé budeš moci poslat rodičům, protože jídlo a bydlení budeš mít zadarmo na místě. V té době žila tvoje rodina velmi bídě, otec prodával na trhu velmi chudé výpěstky malého pole, matka byla nezaměstnaná a věnovala se péči o čtyři děti. Nabídka toho obchodníka jim zněla jako pohádka, a proto tě s ním poslali, i když ty jsi nechtěl. Těsně před vaším odjezdem si vzpomněli zeptat se ho, kde budeš vlastně pracovat, ale neodpověděl jim. Ani ty sám nevíš, kam tě odvezl, a žádný kontakt s rodiči od té doby nemáš. Místo zaměstnancem v továrně ses stal otrokem na kakaové plantáži, pracuješ celý den, nemáš žádné víkendy, když jsi unavený, tak tě bijí, když řekneš, že bys rád šel domů, tak se ti vysmějí.

Quttubud, 10 let, Dominikánská republika

Od šesti do devíti let jsi chodil do školy, učil ses číst, psát a počítat a docela tě to bavilo, někdy jste si i hráli. Poslední rok ale do školy chodit nemůžeš, protože po smrti svého otce musíš jako nová hlava rodiny zastávat jeho funkci – starat se o rodinnou farmu, kde pěstujete kakao. Musíš zaměstnávat v době sklizně lidi z okolí, jednat s výkupci a podobně. Stýská se ti po době, kdys chodil do školy a neměl tolik starostí a měl nějaký volný čas na hry. Ale zase máš radost, že i pod tvým vedením farma funguje, užívá rodinu a ještě zvládne platit školu za tvého mladšího bratra.

Honza, 11 let, Česká republika

Chodíš do šesté třídy základní školy. Žiješ v bytě společně se svými rodiči a mladším sedmiletým bratrem. Ze školy se většinou vracíš nejpozději ve tři hodiny, úkoly ti zaberou každý den asi hodinu a půl. Doma máš nějaké povinnosti, např. umýváš nádobí po večeři, jednou týdně si musíš utřít prach v pokojičku a vyluxovat. Hlavně luxování tě vůbec nebaví. Myslíš si, že je nespravedlivé, že tvůj brácha nemusí dělat nic. Podle tebe už není zas tak malý. Dostáváš kapesné 50 korun týdně, většinou ho utratíš za čokoládu nebo občas zajdeš s kamarády do kina.

52%
Čokoláda

zajímání
práci

- přírodce
 - astronaut
- rozhodčí v ragby
 - akrobat v cirkuse
- fotbalista
 - archeolog
- laborant
 - noční klíďač
- youtuber
 - komandér ponorek

skromou práci
bych nechtěl/a
nikdy dělat

- uklízet v nemocnici
 - čistit kanalizaci
- pilotovat letadlo
 - vyrábět papírnuce
- opravovat elektrické střešiny

SENSATIONS
70% CACAO
MILK CHOCOLATE

RASPBERRY
70% CACAO
MILK CHOCOLATE

MILK CHOCOLATE
55% CACAO

ZAROVSKA

